

VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB • VERSLÁB

Takács Zsuzsa

A ZÖLD DZSEKI

*Ott ült a SPAR előtt a két rongykupac,
a hetvenéves koldus és hatvan körüli élettársa,
akivel nemrégien kerültek össze, s akit azonnal
be is mutatott nekem. Elképzeltem közös életüket.
Nyaralásukat a közeli parkban, az esős napokat,
hitvesi ágyukat: a bokoraljat, a rengeteg romlott
ételt, amit megettek, a telet a János kórház
tbc-osztályán, magányosságukat a nyolcágvas
kórteremben, a betegek undorát, az orvosok
közötti vitát, amelyben végül a szájalom és/vagy
a fertőzésveszély elhárításának indoka győzött.*

*Emlékszem az első tavaszi napra, amikor
gyógyultan az „otthonába bocsátották”.
Nagyon vágytam már haza – sóhajtozott.
Akkor már újra egyedül volt. – Hogy érti? –
kérdeztem: – hát az utcára! – mutatta és
magyarázta akár egy boldog földönkívülinek.
Az Amerikában vásárolt zöld dzseki lett végül
a neheztelése kiváltó oka. Régi darab, vízhatlan
és meleg, évekig abban lapátoltam a havat,
tőle meg ellopták a kabátját. Tél volt megint.
Kékre fagyottan ült a szokásos helyen.*

*Hazamentem és elvittem neki. Föjlált és átölelt.
Cserepes szája az arcomat érte. Ellöktem
magamtól, megtántorodott, arcomról letöröltem
a nyálát, hebegett valamit. Szégyelltem magamat.
Halott idő volt, a közlekedés leállt. (A Város
épp vendéget fogadott – egy keleti zsarnokot.)
Jelenetünknek nem volt résztvevő tanúja, nem
mondta senki: ha a kisujját nyújtja
ezeknek, rögtön az egész karját akarják!
De tudtam, hogy valaki néz, akit én nem láthatok.
Ott éhezik és fázik minden utcasarkon, és megítél.*

A ROVATOT SZERKESZTI: KIRSCHNER PÉTER

VILÁGVÁROS A DUNA
PARTJÁN*Buza Péter*

Legszívesebben – a címmel kezdve – végigelemezném ennek az egyébként dicséretre méltóan szűkszavú, de annál gazdagabban illusztrált s a szándék szerint izgalmasan tördelt városkalauznak minden mondatát. Hogy megmutassam, milyen keservesen nehéz feladatnak gondolom kiskamaszoknak ismeretterjesztő munkát írni Budapestről.

Ehhez az elgondolásomhoz keresve biztosabb platformot elolvastattam s recenzáltattam tíz éves unokámmal is a kötetet. Aki, rímelve ki nem mondott véleményemre, itt-ott (nem ezekkel a szavakkal) túl felnőttesnek, nehezen érthetőnek minősítette a szöveg némely fordulatait, miközben amúgy erősen megdicsérte a fejezeteket: témaválasztásuk érdekessége, izgalmai miatt.

Pokolian nehéz nem csak ilyen könyvet írni, de arról ítéletet mondani is. Kezdjük azzal, hogy a szerzőnek (jelen esetben: szerzőknek) el kell döntenie, mi az, ami egy város életéből s történetéből ezt a korosztályt a leginkább érdekelheti. De már ebben a fordulóban azt is tisztázni kell: az esély arra, hogy a végeredményt vonzóan találják majd, csak bizonyos gyerekek esetében feltételezhető. Utóbbiak száma (sok, közismert ok miatt) erősen véges, s ami érdeklődésük fókuszát illeti, tovább szűkülnek az amúgy is kevesek körei.

Azon kevés kistizenévesek is, akik rendszeresen olvasnak (mint például az unokám – ami persze korántsem véletlen), főleg más médiumok üzenetét fogyasztják. Olyanok befogadására szocializálódtak (vagy kényszerültek), amelyeknek szabásmintája, feldolgozás-technikája alig valamennyire hasonlít a Gutenberg galaxis produktumaiéra.

Aztán meg azt sem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a kiadónak és a szerkesztésnek kell legyen arra vonatkozó koncepciója, miért és hogyan lehet egy világvárosról gyerekeknek írni, hogy az Budapestet is „eladja”. Elvégre kell hogy létezzen egy ilyen spirituális cél egy olyan nemzetközi s e tekintetben kipróbált ismeretterjesztő kiadó esetében is: amikor azt mérlegeli az, aki a döntést hozza, mibe fekteti be a könyvcsinálás szokásosan szűk forintjait.

Mindebből (Budapestnek súlyosan elkötelezett szerzőként) olyan következtetés adódik, hogy soha nem venném magamnak a bátorságot könyvet írni gyerekeknek a városomról. De minden tisztelem azoké, akik, még ha úgy is látszik olykor, hogy a mesebeli hályogkovács bátorságával, megteszik ezt, például helyettem.

És most valamit magáról a könyvecskéről, tartalmáról, felépítéséről, témái kezeléséről. A feldolgozás módja, bár óvatosan, de interaktív. Érdem. Gazdagon illusztrált, és a könyvtervező, *Romvári János* nem sajnálta a fáradságot, hogy vonzóvá tegye az oldalakat. A képanyag igazán változatos, de mert túl sok a fotó, némelyik olykor érdemtelenül kis felületet foglal el, különösen, ha tartamát s azon belül a motívum természetes arányait is nézzük.

A szöveg alkotói, *Francz Magdolna* és *Rozgonyi Sarolta* bátran bontották fel mondandójukat színes és valóban érdekes blokkokra, olyanokra, amelyeknek vonzó hatása az olvasóra okkal feltételezhető. Bátorságuk a fejezetek témaválasztásában is meglepő: még soha nem olvastam olyan budapesti bédekkert, s különösen nem gyermekeknek szólót, amelyben Az utolsó út címen a város temetőkultúrájáról mesélnek két oldalon.

Hogy mire figyeltek még a válogatásnál? Elárulják a fejezetcímek: Hájóval a Dunán, Az éltető és pusztító víz, A Duna, ami elválaszt és összeköt, Víz és szárazföld, A víz az öröm és kényelem forrása, A kezdetek: Pest, Buda, Óbuda (remek és jól követhető kronológiával), Három város egyesül, Egy nagyvárosi projekt: Nagykörút, Mi van a sugárutak végén?, Városképben őrzött fejlődés Pesten (na ez bizony egyike a remélnélgyakrabban előforduló bikkfá s korántsem gyermeknyelvi mondatoknak), Városképben őrzött fejlődés Budán, Mitől világváros Budapest?, Helló Budapest! (fiktív interjú Buda királyfival és Pest királykisasszonyával), Miért utaznak a külföldiek Budapestre?, Föld alatti hálózatok, Fény és hő, Úton Budapesten, Hová kerül a hulladék, Az utolsó út (én nem tettem volna a szemétszállítás színesit felvillantó fejezet mellé), A pesti flaszer meséi, Bakanccsal és hátizsákkal a fővárosban, Budán a föld alatt, a hegyoldalban és a levegőben.

Nem vitás, az összkép lenyűgöző. Remélem sikere lesz a kötetnek: bizonyos kiskamaszok körében. ●

Francz Magdolna–Rozgonyi Sarolta: BUDAPEST. Világváros a Duna partján. Mi MICSODA sorozat. Babilon. 3200 Ft.

A BUDAPEST folyóirat lapszámait az alábbi helyeken vásárolhatók meg

- **Kiadónkban** (Summa Artium Nonprofit Kft., 1054 Budapest, V., Honvéd utca 3., V. emelet 13. Tel.: +36-1 318-3938) munkanapokon 9–16 óra között
- **az Írók Könyvesboltjában** (Budapest, VI., Andrásy út 45.)
- **a Budapest Antikváriumban** (Budapest, IX., Üllői út 11-13.)
- **a Lipták villában** (Budapest, XIV., Hermina út 3.)

KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ • KÖNYVJELZŐ

HAVAS GYÖNGYVÉR: HILD JÓZSEF

Holnap Kiadó

Hild József a 19. századi építészettörténet kiemelkedő alakja. A reformkorban fejlődésnek induló Pest klasszicista városképe gyakorlatilag az ő tervezőirodájának asztalán rajzolódott ki. Több mint kilencszáz olyan pest-budai építési kérvényről tudunk, amely a nevéhez köthető. Magyarország monumentális szakrális épületeinek megvalósításában is jelentős szerepet kapott, az ő tervei szerint épült fel az egeri székesegyház, 1839-től az ő vezetésével folytatódott az esztergomi bazilika építése és ő kezdte el a Szent István-bazilika tervezését és építését is. Kortársai tisztelték és elismerték, a korabeli folyóiratok „lángeszű építőmesternek” nevezték.

Ára: 9900 Ft

RÁCZ ATTILA: A BUDAPESTI HATALMI ELIT 1956 ÉS 1989 KÖZÖTT

Budapest Főváros Levéltára,
Disszertációk Budapest Főváros
Levéltárából 4.

A kommunista állampárti rendszert, annak működését, szókészletét huszonhét évvel a bukása után is homály övezi. A némenklatúra-káder és a némenklatúra-rendszer fogalmakat, bár az utóbbi évtizedekben nagy nyilvánosságot kaptak, egyfajta titokzatosság veszi körül, és lényegében azok sem tudnak róla sokat, akik e szavakat használják. *Rácz Attila* kutatásai fókuszában ez utóbbi kérdéskör, mégpedig a fővárosi hatalmi elit rekrutációja és kilépése, képzettsége, mobilitása áll úgy, hogy – a rendelkezésre álló forrásokból kinyerhető információk alapján – a pártgépezet fogaskerekeinek számító pártvezetők mögött a magánembert is igyekszik megmutatni a szerző.

Ára: 2900 Ft

Megvásárolható Budapest Főváros Levéltára titkárságán
(1139 Budapest, Teve u. 3–5.)

ZÖLDI GERGELY: KONCZ ZSUZSA

Corvina Kiadó

Ebben a könyvben – a teljesség igénye nélkül, csak úgy nagy vonalakban – egy hosszú utazás képeit-dokumentumait gyűjtöttük össze. Egy utazását, amely az én történetem, és amelynek első lépéseit észrevétlenül, ösztönösen tettem meg – mint ahogy többé-kevésbé a folytatás is így alakult. Öszintén, nem tudom, helyes volt-e mindezt elmesélnem-megmutatnom *Zöldi Gergely*nek, mert bár a címszereplő kétségtelenül én vagyok, ez egy sokszereplős sorozat. Sokan csináltuk együtt, hosszabb-rövidebb ideig. Változtak az idők, volt, aki maradt a régiek közül, és jöttek újabb társak. Ma is ezt a történetet éljük, és rendületlenül megyünk tovább az úton, melyre az elején ráléptünk. (*Koncz Zsuzsa*).

Ára: 9990 Ft